

แบบฟอร์มการถอดองค์ความรู้/บทเรียนจากการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

๑. เรื่อง การตรวจสอบค่าเช่าบ้านในส่วนภูมิภาค

๒. เจ้าขององค์ความรู้/บทเรียน นางศุภลักษณ์ คำสุพรม

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๓. ที่มา

ค่าเช่าบ้าน เป็นค่าตอบแทนซึ่งทางราชการได้ให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการผู้ได้รับความเดือดร้อน ในเรื่องที่อยู่อาศัยเนื่องจากทางราชการเป็นเหตุ คือ ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ โดยที่ทางราชการไม่สามารถจัดที่พักอาศัยให้อยู่ และไม่มีบ้านเป็นของตนเองหรือของคู่สมรสที่พอ อาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่นั้น หรือมีบ้านของตนเองหรือของคู่สมรส แต่ไม่ได้ถูกทำลายด้วยภัยพิบัติให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ตามที่เช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้จ่ายเงินค่าเช่าบ้านไปจริง ตามสมควรแก่สภาพแห่งบ้าน รวมทั้งให้ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านที่เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระ เงินกู้ เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และได้อาศัยอยู่ใน บ้านนั้นจริง สามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านแทนการเช่า บ้านได้ ทั้งนี้แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการซึ่งได้มีการ เปลี่ยนแปลงระบบตำแหน่งและอัตราเงินเดือนใหม่

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ หากตรวจพบว่าข้าราชการผู้ใดมีเจตนากระทำความผิดในการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ให้ส่วนราชการพิจารณาลงโทษไล่ออกจากราชการ ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ประเด็นที่ ๑ การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านถูกต้องตามระเบียบและผู้เบิกมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

๔.๑ ตรวจสอบว่าผู้เบิกค่าเช่าบ้านมีสิทธิตามกฎหมาย โดยตรวจสอบจากเอกสาร หลักฐานประกอบการยื่นขอรับค่าเช่าบ้าน (ก.พ.๗ คำสั่งบรรจุ และคำสั่งโอนย้าย รวมทั้งคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน) ว่า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการหรือไม่ โดยผู้ที่จะมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ต้องเป็นข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่และไม่เข้าข่าย ข้อห้ามตามที่ระเบียบกำหนด

๔.๒ สอบทานรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้านและแบบ ๖๐๐๕

- ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่การเริ่มรับราชการและการโอนย้าย โดยกรณีเป็นการ ย้ายให้ชี้แจงว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

- ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการ คู่สมรส บิดา มารดา ทั้งของข้าราชการและคู่สมรส รวมทั้งบุตรที่ไม่บรรลุนิติภาวะ ทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

- ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรส และหน่วยงานแห่งนั้นใดให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้คู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

- ข้อมูลสถานการณ์มีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของข้าราชการและคู่สมรส หากในภายหลัง บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญด้วย

๔.๓ ตรวจสอบหลักฐานประกอบการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

กรณีเช่าบ้าน

- หลักฐานประกอบ ได้แก่ หนังสือสัญญาเช่าบ้านพร้อมติดอากรแสตมป์ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการตรวจสอบสภาพบ้านเช่า แผนผังบ้านเช่าโดยแสดงส่วนพื้นที่ที่เช่า แผนที่แสดงระยะทางจากบ้านเช่าถึงสถานที่ทำงาน หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของบ้านเช่า สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า

- การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าบ้าน โดยตรวจสอบ วัน เดือน ปี ที่ทำ ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่า ระยะเวลาการเช่า วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา อัตราค่าเช่าต่อเดือน โดยต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

กรณีเช่าซื้อ

- หลักฐานประกอบ ได้แก่ สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่าซื้อ

- การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าซื้อบ้าน ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อ ระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อ วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา จำนวนวงเงินที่เช่าซื้อและจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระเดือน

กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้าน

- หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ซื้อ สัญญาขายบ้าน หรือสัญญาขายที่ดินซึ่งระบุว่าขายพร้อมบ้าน สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส.๓ หรือ น.ส.๓ก สำเนาสัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ และ สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ขายบ้าน

- สัญญาเงินกู้และสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

- กรณีวงเงินในสัญญา ซื้อขายดังกล่าวต่ำกว่าวงเงินในสัญญาเงินกู้ ให้ยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่าหากกู้เงินตามวงเงินใน สัญญาดังกล่าว จะต้องผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อปลูกสร้างบ้าน

- สำเนาหลักฐานการขอหมายเลขประจำบ้านและใบอนุญาตปลูกสร้างบ้าน

- สำเนาหนังสือใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

- สำเนาสัญญาเงินกู้และจำนองกับสถาบันการเงิน

- สำเนาสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้รับจ้าง

- สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส.๓ หรือ น.ส.๓ ก

- ฯลฯ

๔.๔ สอบทานรายงานผลการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านของคณะกรรมการ ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงของสภาพบ้านว่ามีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดพร้อมให้คำรับรองเสนอต่อหัวหน้า หน่วยงานถูกต้องครบถ้วน

๔.๕ การยื่นขอเบิกค่าเช่าบ้านรายเดือน

- ตรวจสอบแบบขอเบิกค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ที่ยื่นพร้อมกับหลักฐาน ประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน หรือค่าผ่อนชำระค่าเช่าซื้อบ้าน หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ว่ามีข้อมูลรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน พร้อมทั้งอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจ

- มีการเสนอผู้มีอำนาจลงนามในแบบขอเบิกค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)

ประเด็นที่ ๒ ตรวจสอบการประเมินผลระบบควบคุมภายใน

๔.๖ สอบทานว่ามีการจัดทำทะเบียน/เอกสารคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน เพื่อควบคุมการเบิกจ่ายเงินรายเดือนของผู้มีสิทธิเป็นรายบุคคลให้ถูกต้อง และไม่เกินสิทธิที่ข้าราชการผู้นั้นพึงได้รับเงินค่าเช่าบ้านจากทาง ราชการ และไม่เบิกจ่ายซ้ำซ้อน

๔.๗ สอบทานว่าได้มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖ พรอมใบเสร็จจับเงินค่าเช่าบ้าน/ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้)

๔.๘ สอบทานว่าก่อนการวางเบิกเงินค่าเช่าบ้าน มีการอนุมัติหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ครบถ้วน

๔.๙ สอบทานว่ามีระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านที่สะดวกต่อการค้นหาและการตรวจสอบ

๕. สรุปลงความรู้อุ/บทเรียนที่ได้

มีขั้นตอนการดำเนินงานตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านที่ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด และเป็นแนวทางให้ผู้ตรวจสอบภายในนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๑ ศึกษาและค้นคว้ากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิ์เบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการ

๖.๒ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน

๖.๓ ทักษะการสื่อสารและประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากต้องมีทักษะในการสื่อสารที่ดี ชัดเจน ตรงประเด็น เพื่อให้การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๗. ปัญหา/อุปสรรค

เนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องหลายฉบับทำให้ต้องใช้เวลาในการศึกษาให้เกิด ความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้ หากผู้ตรวจสอบภายในสรุปผลการตรวจสอบที่ตรวจพบโดยไม่ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องแล้ว จะส่งผลให้การตรวจสอบภายในไม่ได้รับความเชื่อถือหากเกิดกรณีผิดพลาดขึ้น

๘. แนวคิดในการปฏิบัติงาน

๘.๑ ศึกษาค้นคว้ากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันความผิดพลาด ความไม่ครอบคลุมในกฎหมายที่ใช้ประกอบการตรวจสอบในแต่ละกิจกรรม

๘.๒ ศึกษาแนวทางการตรวจสอบจากส่วนราชการอื่น เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ และหากกิจกรรมใดไม่มีแนวทางการตรวจสอบจากส่วนราชการอื่นหรือจากกรมบัญชีกลาง ก็ให้ยึดวิธีปฏิบัติตามที่กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยการบูรณาการมาปรับใช้กับงานของ กลุ่มตรวจสอบภายใน

๙. รูปภาพประกอบ

ภาพประชุมกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ของกลุ่มตรวจสอบภายใน

๑๐. ผู้ถอดองค์ความรู้/บทเรียน นางศุภลักษณ์ คำสุพรม

๑๑. วัน/เดือน/ปี ที่ถอดองค์ความรู้/บทเรียน วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓
